

Lelkésztovábbképzés

a Tiszántúli
Református
Egyházkerületben

2024

Programfüzet

Kedves Szolgatársak!

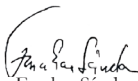
Számos kutatás bizonyítja: korunk embere megszólítható. Olyan világban élünk, amely eddig csak a fejlődéstől várta az élet boldogságát, beteljesülését, minőségi javulását, ugyanakkor egyre több energiát kellett befektetni abba, hogy legalább az elért eredményeket és a meglévő életszínvonalat tartani tudjuk. Közben egyre másra robbannak ki háborús konfliktusok, életről és egészségről, emberi méltóságról és szabadságról vallott, megrendíthetetlennek vélt értékeink kerülnek megkérdőjelezésre. Sokan elbizonytalanodnak és a magányba menekülnek, az elszigeteltségben keresik a biztonságot, s közben mégis vágnak a közösség után. Lehet, hogy a népszámlálási adatok is egy csökkenő keresztyénség képét mutatják immár nemcsak a nyugati világban, hanem Magyarországon is. Keressük a magyarázatot erre is – mint ahogy életünk számtalan kihívásaira. De azt látjuk, hogy a bizonyosság után kiáltó ember megszólítható, rezonál (H. Rosa) az olyan üzenetekre, amely egzisztenciájának létét és miértjét érinti, keresi azt az erőt, amely megtart megannyi bizonytalanság árnyékában.

E kihívások ugyanakkor nem kímélik a lelképásztori szolgáló körülményeit és a lelkész saját személyiségét sem. Ezért jó együtt keresni a szolgatársakkal az adekvát szakmai megoldásokat, közösen és vezetett módon reflektálni tapasztalatainkra, keresni a hivatástudatban való megerősödésünknek feltételeit. Ezt kínálják a 2024-es év lelkész-továbbképző tanfolyamok is, az előző évek gyakorlatához hasonlóan. Ebben a tanévben is igyekeztünk úgy összeállítani a lelkész-továbbképző programját, hogy figyelembe vettük a korábbi képzésekről való kiértékeléseket, visszajelzéseket és témajavaslatokat, ugyanakkor igyekeztünk olyan új témákat és előadókat találni, amelyek a lelkészi szolgálat nélkülözhetetlen elméleti-teológiai alapjait és gyakorlati megoldásait képesek számunkra közvetíteni.

A 2024-es esztendővel új 6 éves továbbképzési ciklus indul. **Fontos** tudnunk arról, hogy a koronavírus járvány miatt az előző ciklusra nézve Egyházkerületünk Közgyűlése (90 helyett) 60 kreditpontban határozta meg a megszerzendő továbbképzési kreditpontok számát (8/2023.10.28.KGY. Határozat). **A 2024–2030-as ciklusban viszont újból 90 kreditpontot kell megszerezni** a Lelkész-továbbképző Intézet által e programfüzetben meghirdetett képzések látogatása, vagy más képzések, tanfolyamok, képesítések beszámítása által, a vonatkozó zsinati szabályrendeletben szabályozott módon. Viszont nem szorosan vett teológiai, illetve a lelkészi szolgálatot közvetlenül segítő képzések beszámítását csak a megszerzendő kreditpontok 30%-nak erejéig lehet egy továbbképzési ciklusban.

A 2024-es év lelkész-továbbképző e programfüzetben szereplő kurzusait az Országos Továbbképzési Koordinációs Tanács (OTKT) 2024. január 26-án megtartott ülésén akkreditálta. Ezért jó szívvel ajánljuk e tanfolyamokat egyházkerületünk lelkészei (és testvér egyházkerületek szolgatársai) számára, abban a reményben, hogy sikerül olyan képzést választanunk, ahol a szakmai-tartalmi szempontok, eddigi gyakorlati megoldásaink és a lelkésztársak tapasztalatai sikeresen találhatnak egymásra, és új elméleti ismeretekben elmélyülve, közösségi-lelki élményekkel gazdagodva, megújult lendülettel térhetünk vissza szolgálati területeinkre. E gondolatok jegyében szeretettel várjuk a szolgatársakat ebben az évben is lelkész-továbbképző alkalmainkra!

Debrecen, 2024. január 28.

Dr. Fazakas Sándor

/egyetemi tanár, intézetvezető/

Gyakorlati tudnivalók

A kurzusokra való jelentkezés határideje: 2024. április 5.
(A határidőn túl jelentkezőknek maguknak kell szállásról gondoskodni.)

A regisztrációs díj befizetése banki átutalás útján teljesíthető. Az átutalást a jelentkezéstől számítva 21 napon belül kell megejteni névvel, címmel, a választott képzés kódjával a következő számlaszámra:

*Tiszántúli Református Egyházkerület;
4026 Debrecen, Kálvin tér 17.
11738008–20011428*

További információ a Lelkésztovábbképző Intézet munkatársainál
(tovabbk@drk.hu).

Kihelyezett kurzusok

*Igény és egyeztetés szerint lehetőség van az OTKT által
korábban már akkreditált képzések különböző helyszíneken és
időpontokban történő megtartására is.*

*Csoportlétszám: minimum 25 fő
Regisztrációs díj: képzésenként változó lehet.*

*Képzéssel kapcsolatos további tudnivalók és egyeztetés:
Dr. Fazakasné Bartha Zsuzsanna
tovabbk@drk.hu; 30/312-7070*

**Jelentkezés minden esetben
a Lelkésztovábbképző Intézetnél**

Lelkipásztori családi hét

Időpont:	2024. június 17–21.
Helyszín:	Berekfürdő, Megbékélés Háza
Tanóra:	0
Szállás, étkezés:	A helyszínen fizetendő.

**A jelentkezési lapokat közvetlenül
a Megbékélés Házába kérjük küldeni!**

Kód:
LT'24.1.

Szenvedéllyel az evangélium szabadságáért *Barth és a magyar református teológia*

Előadók:	Dr. Michael Beintker (emeritus egyetemi tanár, Münster) Dr. Fazakas Sándor (egyetemi tanár, DRHE) Dr. Görföl Tibor (egyetemi docens, PTE-BTK) További a Barth-kutatásban aktív előadók, doktoranduszok
Időpont:	2024. április 24.
Helyszín:	Debrecen, Református Kollégium
Csoportlétszám:	20 fő
Kreditpont:	6
Regisztrációs díj:	8.000.-Ft/fő

Az 1934-es év különös jelentőséggel bírt Karl Barth életében és teológiai munkásságában. Ebben az évben került megfogalmazásra a Barmeni Teológiai Nyilatkozat (amely lényegében Barth kézjegyét hordozza). Ugyancsak ebben az évben került sor Barth és Brunner között az elhíresült vitára az ember istenképűsége és a természeti teológia kérdésében, valamint olyan meghatározó előadásokra, amelyek a barthi életmű eddigi eredményeit összegezték. Ugyanakkor ebben az évben veszíti el egyetemi katedráját a hitleri Németországban, mert egyetemi alkalmazottként nem hajlandó felesküdni a Führerre.

- Milyen következményekkel jártak ezek az események és teológiai tisztázódások a barthi életmű egészére nézve, és miként váltak ismertté Magyarországon?
- Hogyan csapódtak le ez események a hazai teológiai és egyházi közgondolkodásban?
- Mi lehet az aktualitása Barth teológiai felismeréseinek 90 évvel a történések után?
- Mennyiben segítheti ma is Barth életműve teológiai ítéletalkotásunkat, igehirdetésünket, egyházi szolgálatunkat?

E kérdésekre keressük a választ a DRHE Karl Barth Kutatóintézete által szervezett konferencia keretében, amelyen a részvétel a lelkésztovábbképzés rendjében is teljesíthető, és elszámolható. (Az idegen nyelvű előadás fordításáról gondoskodunk).

Ajánlott irodalom:

- BARTH Károly – KIRSCHBAUM, Charlotte von – VASSADY Béla: *Világok vándorai – Útibeszámoló Karl Barth 1936-os és 1948-as magyarországi látogatásáról/ Karl Barth és Vassady Béla levelezése* (KBKK 1), Debrecen, DRHE KBK, 2007.
- FAZAKAS Sándor – FERENCZ Árpád (szerk.): *Barth és a magyar református teológia. Rekonstrukciós kísérlet* (KBKK 6), Debrecen, DRHE KBK, 2011.
- FAZAKAS Sándor (szerk.): *Válság és kegyelem. Karl Barth teológiájának hatása és jelentősége ma* (KBKK 7), Debrecen, DRHE KBK, 2021.
- GERÉB Pál: *Barth Károly Dogmatikája*, Kolozsvár, EREK, 2006.
- (A KBKK kiadványok letölthetők a Barth-Kutatóintézet honlapjáról: <https://karl-barth.drhe.hu/?cat=4>).

A rugalmas lelki ellenállóképesség (reziliencia) fejlesztési lehetőségei a hittanórán

Kód:
LT'24.2.

Előadó:	Dr. Szászi Andrea (lelkipásztor, vallásanár, pszichopedagógus, katechetikai igazgató-helyettes RPI)
Időpont:	2024. szeptember 13. és november 15. (2x1 napos képzés)
Helyszín:	Szeptember 13. online November 15. jelenléti oktatás - Debrecen, Református Kollégium
Csoportlétszám:	25 fő
Kreditpont:	10
Regisztrációs díj:	8.000.- Ft/fő

Edith Eva Eger, egy Holocaust túlélő, magyar pszichológusnő ezt írja „A döntés” című könyvében:

„Attól tartok, rossz dolgok mindenkivel megtörténnek. Ezen nem tudunk változtatni. A születési anyakönyvi kivonatunkban sem írkák azt, hogy az élet könnyű lesz. Csak hogy nagyon sokan vagyunk, akik benne ragadtunk egy traumában vagy fájdalomban, és ez megakadályozza, hogy a maga teljességében élhessük meg az életünket. Ezen pedig változtathatunk.”

Valóban, mindannyian tapasztaljuk, hogy kihívásokkal teli világban élünk, ami tele van változékonysággal, nehézségekkel, ismeretlen tényezőkkel. Ma sok helyen olvashatunk arról, hogy világunkban a reziliens gondolkodásmód segíti és támogatja a kihívásokkal való megküzdést, és segíti a rugalmas lelki ellenállóképességünk fejlődését. C. H. Donders ezt a „... meglepetésekkel, változásokkal és váratlan akadályokkal való megbirkózás képességének” nevezi.

Hogyan kapcsolódik ez a hittanoktatásunkhoz? Milyen pluszt adhat a reziliens gondolkodásmód az életünkhöz? Miért éri meg, és hogyan lehet reziliens hittanoktatónak, lelkipásztornak lenni, és hogyan adhatjuk ezt tovább a ránk bízott diákoknak? Elméleti alapokon, de nagyon gyakorlati ötletek segítségével ennek járunk utána a képzésen.

Az első rész online kerül megtartásra, ahol a reziliens gondolkodásmód alapjaival ismerkedhetnek meg a résztvevők. A második képzési nap során saját élményű gyakorlatok alapján kaphatnak ötlettárat a hittanórai használatához.

Ajánlott irodalom:

- DONDERS, Paul: *Hogyan fejlesszük lelkii ellenálló képességünket és előzzük meg a kiegészít?*, Budapest, Harmat Kiadó, 2019.
- SZÁSZI Andrea: A reziliencia fejlesztés lehetőségei a hittanoktatásban – szempontok és gondolatok, in: *Magyar Református Nevelés* 20 (2023/4), 32–49.
- SZÁSZI Andrea: Gondolatok a gyermekek jóllétéről. Reziliens gyermekek – út az egészséges jövő felé, in: *Credo* 29 (2023/2), 105–111.

Kód:
LT'24.3.**Kijelentés, üzenet vagy munkaeszköz?***Mit jelent az élő Ige a teológiai tudományosság, a személyes lelkiség és az istentisztelet számára?*

Előadó:	Dr. Fekete Károly (püspök, egyetemi tanár, DRHE) Dr. Kovács Krisztián (egyetemi docens, DRHE) Dr. Németh Áron (egyetemi docens, DRHE)
Időpont:	2024. október 2–4.
Helyszín:	Berekfürdő, Megbékélés Háza
Csoportlétszám:	15 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

Református egyházunkban 2024 az élő Ige éve. A Tiszántúli Református Lelkésztovábbképző Intézet ezzel a kurzussal szeretne csatlakozni a tematikus évhez. Egy sajátos feszültség, de mégis pozitív tapasztalat húzódik meg a lekipásztor Igével való találkozása és foglalkozása mögött. Hiszen egyaránt jelenti az Ige mindhárom, azaz írott, hirdetett és kiábrázolt formájában a mindennapi lelki táplálékot, és a személyes kegyesség, illetve spiritualitás forrását, s egyaránt a lelkési szolgálathoz szükséges tudományos munka alapja. Egyszerre olyan üzenet, amelyet tovább kell adni a gyülekezetnek az igehirdetés során, amely magán hordozza a lekipásztor egyéni kegyességét, teológiai orientációját, s egyszerre kell objektíven meghatározni az istentisztelet liturgiáját.

A kurzus során a teológiai tudományosság, a személyes lelkiség és az istentiszteleten megszólaló Ige hármassága kerül a fókuszba. Milyen következménye van a lelkési szolgáltra és egzisztenciára nézve annak, hogy az Ige Isten szava, kijelentés, logosz? Hogyan lehet ez egyszerre a tudományművelés tárgya és a személyes lelkiség origója úgy, hogy elkerüljük mind a merev tudományosságot, mind pedig a szubjektív értelmezést? Hogyan segíthetünk a gyülekezeti tagjainknak abban, hogy személyes kapcsolatot alakítsanak ki az élő Igével, egyben formálva és megélve a kálvini lelkiséget, kegyességet? Mit jelent az élő Igével való találkozás, vele való munka az igehirdetésre való készülés során? Van etikai útmutatása a prédikációnak, s ha igen, mit jelent az a lekipásztor és gyülekezet szempontjából? Milyen reformátori felismerések segíthetnek mindezek elmélyítésében? Mit jelent az élő Ige az istentisztelet megformálásában, hogy egyszerre legyen „igyszerű”, méltó keretet adva a megszólaló Kijelentésnek, ugyanakkor spirituális elmélyüléssé és „lelki-élménnyé” is váljon. Az interdiszciplináris kurzus ezekre a kérdésekre keresi a választ, s a hallottakat különbözően megformált áhítatokkal és istentiszteletekkel mélyíti el, s teszi szemléletessé.

Ajánlott irodalom:

FEKETE Károly: Kálvin és az istentisztelet, in: Fazakas Sándor (szerk.): *Kálvin időszerűsége. Tanulmányok Kálvin János teológiájának maradandó értékéről és magyarországi hatásáról*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2009, 140–181.

- FEKETE Károly – LITERÁTY Zoltán – STEINBACH József (szerk.): *Igebirde-től kezdve*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2021.
- HAFENSCHER Károly: *Homiletika*, Budapest, Luther Kiadó–Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszék, 2010.
- KOVÁCS Krisztián: Az igehallgatás etikája: Avagy mit várhatunk el az igehallgató egyháztagoktól?, in: Zsengellér József – Kodácsy Tamás – Ablonczy Tamás (szerk.): *Felelet a Mondolatra. Tanulmányok a 60 éves Bogárdi Szabó István tiszteletére*, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem–Pápai Református Teológiai Akadémia–L'Harmattan Kiadó, 2016, 281–295.
- SIBA Balázs – SZABÓNÉ LÁSZLÓ Lilla – LÁNYI Gábor (szerk.): *Lelki élség. Protestáns spiritualitás a 21. században*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2021.
- ZAHRNT, Heinz: *Az Isten-kérdés – Protestáns teológia a XX. Században*, Budapest, Református Zsinati Iroda, 1997, 12–53.
- ZSENGELLÉR József: *Egy öszörvetséges homiletikája. Elmélet és gyakorlat („Szólj” - Homiletikai tankönyvek 13)*, Pápa, Dunántúli Református Egyházkerület, 2022, 11–59.

Istenképek szerepe a lelkipásztori szolgálatban és a hittanoktatásban

Kód:
LT'24.4.

Előadók:	Dr. Kis Klára (egyetemi docens, pasztorálpszichológus, DRHE) Dr. Szászi Andrea (lelkipásztor, vallástanár, pszichopedagógus, katechetikai igazgatóhelyettes RPI)
Időpont:	2024. október 9–11.
Helyszín:	Beregdaróc, Hét Csillag Konferencia Központ
Csoportlétszám:	20 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

A hitünk Isten ajándéka. Ugyanakkor azt is megtapasztaljuk, hogy a hitünk szemléletmódot, magatartást is jelent, folyamatosan fejlődik és formálódik, egész életünk során. Az egyik alappillére, hogy mit gondolunk és mit képviselünk Istenről. Hogyan fejezhető ki Ő? Karl Frielingson ezt írta Istenképek c. könyvében:

„Bárhogy próbáljuk is Istent megtapasztalni és kifejezni, nem szabad elfelejtenünk, hogy Istent soha nem tudjuk teljes mértékben megragadni és végső soron az Istenről szóló beszédben „írástudatlanok” maradunk. Örökre az igaz Isten keresésének útján bandukolunk.”

Teljes mértékben nem ismerhetjük meg Őt, de Isten saját maga, önkijelentésében megismertette magát velünk és mégis, nagyon egyéni, hogy milyen kép él bennünk Róla. Hogyan szólítjuk meg Őt az imádságainkban? Milyen jelzőket mondunk rá, amikor Róla beszélünk? Mi az, amit egy igehirdetésben, gyermekek és fiatalok közötti szolgálatban képviselünk?

Az Istenről bennünk élő képnek van tudatos és tudattalan része – amit és ahogy kifejezünk. Mit tanítunk mindezekkel a körülöttünk élőknek?

Hogyan gondolkodnak Istenről a körülöttünk lévők? A gyermekek, az ifjak és felnőttek mit képviselnek tudatosan, és mi az, ami a tudatalatti viszonyulásukat mutatja meg? Egészséges és támogató-e az Istenről alkotott képük vagy inkább valamilyen torzó és korlát a hitük számára? Hogyan ismerhető ez fel, és mit tehetünk azért, hogy a szolgálatunkban: legyen szó hittanoktatásról, igehirdetésről, lelkigondozásról segíthessük az Isten egészséges megismerését?

Milyen szerepet játszanak istenképünk alakulásában kulturális és vallásszociológiai tényezők?

Hogyan kapcsolódnak maladaptív mintáink a bennünk élő istenképhez? Hogyan alakulnak személyes sorsunk és istenképünk összefüggései? Kijelentés és Isten-tapasztalat, a szent és személyes, mint kapcsolat és kommunikáció.

Ezeknek a kérdéseknek járunk utána a képzés során, elméleti alapok, önismereti gyakorlatok és a szolgálatunkba továbbvihető jó gyakorlatok által.

A témafeldolgozás menete:

- Hogyan állunk az Istenről való gondolkodásunkkal? (istenképeink)
- Mit tanít a Szentírás Istenről? A Biblia istenképe
- Torz, megbetegítő és segítő istenképek
- Istenképek a lelkipásztori szolgálatunkban: lelkigondozás
- Istenképek a lelkipásztori szolgálatunkban: igehirdetés
- Korosztályi sajátosságok az Istenről való gondolkodásmódban
- A hitoktatás határai és lehetőségei a gyermekek hitének formálásában
- A résztvevők saját kérdéseinek, behozott és kapcsolódó témáinak átgondolása, megbeszélése

Ajánlott irodalom:

FRIELINGSDORF, Karl: *Istenképek. Ahogy beteggé tesznek, és ahogy gyógyítanak*, Budapest, Szent István Társulat, 2019.

GYÖKÖSSY Endre: *Életápolás*, Budapest, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, 2010.

GYÖKÖSSY Endre: *Magunkról magunknak*, Budapest, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1992.

PÁL Ferenc: *Tükör által világosan – Isten arcvonásai az önismeret fényében*, Budapest, Kairosz Kiadó, 2019.

SCHWEITZER, Friedrich: *Vallás és életút*, Budapest, Kálvin Kiadó, 1999.

Gyülekezeti problémák az első korinthusi levélben

Kód:
LT'24.5.

Előadó:	Dr. Ledán M. István (egyetemi adjunktus, DRHE)
Időpont:	2024. október 16–18.
Helyszín:	Berekfürdő, Megbékélés Háza
Csoportlétszám:	20 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.-Ft/fő

A tanfolyam célja, hogy ráébressze a résztvevőket arra, hogy a bibliai textusok exegézise - esetünkben az első korinthusi levél válogatott perikópáinak elemzése - nem öncélú, és főleg nem elhanyagolható tevékenység, hanem olyan izgalmas műhelymunka, mely kifejezetten az igehirdetésre néz. Rámutatunk arra, hogy a kor-, irodalom- és kultúr-történeti ismeretek, és nem utolsósorban az igényes kommentárirodalom használata nem csupán a megértést szolgálja, hanem inspirálja is az igehirdetőt. Célunk az, hogy a résztvevők megismerkedve a levélirodalom sajátosságaival, közelebbről az első korinthusi levélben érzékelhető problémák hátterével, képesek legyenek azokat legitim módon aktualizálni egy-egy igehirdetésben.

A továbbképzésen hét perikópával fogunk megismerkedni az első korinthusi levélből, melyek mindegyike egy akut gyülekezeti problémával foglalkozik:

- Botrány, bolondság vagy Isten ereje? (1Kor 1,18-31)
- Hitetlenek előtt pereskedni (1Kor 6,1-8)
- Amiben elhívott az Úr – státusz-szorongás egykor és napjainkban (1Kor 7,17-24)
- Úrvacsora – megoszt vagy összeköt? (1Kor 11,17-29)
- Egy test – egyházi/gyülekezeti (ön)kép akkor és most (1Kor 12,12-27)
- Nyelveken szólás – mit kezdjen vele egy református? (1Kor 14,1-19)
- Minden embernél nyomorultabbak? – a feltámadáshit célkeresztben (1Kor 15,12-20)

Az előadássorozatot a levélirodalomba, illetve az első korinthusi levélbe való általános bevezetéssel fogjuk megalapozni, majd az igeszakaszok magyarázatát, lehetséges értelmezéseit követően prédikációvázlatokat fogalmazunk meg.

Ajánlott irodalom:

- BOLYKI János: *Az első korinthusi levél magyarázata (egyetemi jegyzet)*, Budapest, Ráday Nyomda, 1988.
- CSERHÁTI Sándor: *Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele*, Budapest, Luther Kiadó, 2008.
- LEDÁN M. István: *A balál mint álom*, Debrecen, DRHE–Újszövetségi Tanszék, 2021.

Kód:
LT'24.6.

A gyülekezeti lelkipásztori szolgálat garanciái 2.

Előadók:	Dr. Gaál Sándor (egyetemi docens, DRHE) Bodnár Máté (ref. lelkipásztor, Nyíregyháza)
Időpont:	2024. október 23–25.
Helyszín:	Bregdaróc, Hét Csillag Konferencia Központ
Csoportlétszám:	20 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

A továbbképzést a 2023-ban tartott képzés folytatásaként szervezzük, de a tematika úgy kerül felépítésre, hogy abba az új jelentkezők is teljesértékű módon bekapcsolódhatnak.

A vidéki kis gyülekezetekben és nagyvárosi közegben tapasztalattal szerzett és szolgáló lelkipásztorokként vezetjük a kurzust. A továbbképzésre azokat a gyülekezeti lelkipásztorokat várjuk, akik lelkipásztori szolgálatuk során a mai magyar társadalom adottságai között keresik azt az utat, amelyen egyértelműen eredeti elhívásukat tudják teljesíteni. Célunk az, hogy tárgyilagosan megfogalmazzuk azokat a tényezőket, amelyek a hivatásteljesítés útjában állnak.

Mindemellett egyházi, gyülekezeti életünk adottságaiból bemutatjuk azokat a lehetséges utakat, amelyek az egyház bibliai értelmezéséhez ragaszkodva, korunkban a közösségek megújulását szolgálják. Várjuk azokat, akik nemcsak a problémafeltárásban aktívak, hanem készségesek arra, hogy a felmutatott lehetséges úton elinduljanak, vagy továbbhaladjanak.

Célunk az, hogy a résztvevők számára definiáljuk a gyülekezeti életben, lelkipásztori szolgálatban fellelhető krízispontokat, s újra megfogalmazzuk a gyülekezeti lelkipásztori szolgálat járható irányait.

A továbbképzés ideje alatt lehetőséget adunk arra, hogy a résztvevők csoportos munkában feltárják a szolgálatukban jelentkező nehézségeket. Majd pedig a megfogalmazott nehézségek egyházi és társadalmi környezetét vesszük nagyító alá annak érdekében, hogy megkeressük azokat az összefüggéseket, amelyek a lelkipásztori hivatásgyakorlás során egyértelműen elvezetnek a megnevezett krízisek forrásához.

Végül pedig iránymutatást fogalmazunk meg arra nézve, hogy a lelkeszi szolgálat hogyan folytatható azokon a helyeken, ahol reményvesztetté váltunk, motivációt veszítettünk. Tesszük ezt azért, mert valljuk, hogy a helyesen végzett lelkipásztori szolgálatnak garanciái vannak.

Ajánlott irodalom:

JONES, Jeffrey D.: *Remény a romokon*, Kolozsvár, Exit Kiadó, 2022.

KELLER, Timothy: *Gyülekezet a központban*, Budapest 2019.

WARREN, Rick: *Céltudatos gyülekezet*, Debrecen, Új Remény Alapítvány, 2006.

„Én is laikus vagyok!”

Tisztségek és szolgálatok a református egyházban

Kód:
LT*24.7.

Előadók:	Dr. Fazakas Sándor (egyetemi tanár, DRHE) Dr. Szabó Lajos (ny. egyetemi tanár, EHE) Dr. Szabóné Mátrai Mariann (ny. evangélikus lelkipásztor, EHE)
Időpont:	2024. november 4–6.
Helyszín:	Beregdaróc, Hét Csillag Konferencia Központ
Csoportlétszám:	20 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

„Én is »laikus« vagyok!” – szögezte le nyomatékosan Karl Barth egyik utolsó interjúja során a riporter kérdésére, aki nemteológusként kívánta a maga számára lefordítani a neves professzor mondatait. Majd így folytatta Barth: »Laikus« egyszerűen annyit tesz, hogy »a néphez tartozó«, Isten népéhez. Isten népében egymás mellett áll és szolgál az, aki teológiát tanult..., és aki nem. De, aki nem tanult teológiát nem mondhatja, hogy én nem vállalom felelősséget az egyház ügyéért.

Örvendetes, hogy a nem lelkészek gyülekezeti szolgálata ma már evidencia egyházunkban. Az elmúlt évben általános tisztújításra került sor, a 2024-es év pedig a főgondnokok, gondnokok és presbiterek fogadalomtételével, ünnepélyes szolgálatba állításával, új ciklussal indult.

De mi a bibliai és reformátori alapja a (nem lelkészi) tisztségviselők szolgálatának? Mi a lelkész feladata... és mi az, ami nem? Mely területen és milyen teológiai, illetve egyházjogi legitimációval végzik szolgálatukat a presbiteri munkatársak? Nem tagadható, a múltban sokszor megterhelte a lelkészi és nemlelkészi tisztségviselők együttműködését a két tisztség egymással való szembeállítás, alá- vagy fölérendelése, az ebből fakadó bizalmatlanság, kompetenciaharc, féltékenység vagy a befolyásolásért való versengés.

A képzés során tisztázásra kerülnek – egyháztani, etikai és gyakorlati teológiai szempontból – olyan kérdések, mint pl.

- az egyetemes papság helyes értelmezése,
- a reformátori egyházszervezet sajátossága,
- a tisztségek egymáshoz való viszonyulása,
- a presbiter-zsinati elv,
- az egyes tisztségek funkciója, tartalma és határa,
- lelkészek és nemlelkészi szolgálók egyéni és kapcsolati krízisének megélése a gyülekezetben
- az egyéni és közösségi tolerancia határai a mindennapi szolgálatban
- gyógyító lépések krízis idején
- Milyen segítség lehet hatékony a válságok idején?

További kérdések tisztázására is sort kerítünk:

- Hogyan készítsük fel a tisztségviselőket a szolgálatra?
- Milyen személyi és erkölcsi feltételei vannak a tisztségek betöltésének?
- Mi szükséges ahhoz, hogy az „együtt szolgálat” és a „közös ügy” felvállalása ne kompetenciaharcot, rivalizálást, békétlenséget okozzon, hanem áldást eredményezzen az egyházban?

Ajánlott irodalom:

DOUGLASS, Klaus: *Új egyház felé*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2002.

FAZAKAS Sándor: Reformáció és egyházszervezet, in: *Confessio* 41 (2017/3), 13–27. Online elérhető: <https://confessio.reformatus.hu/v/reformacio-es-egyhazszervezet/> (utolsó megtekintés: 2024. 01. 22.).

KÁLVIN János: *Institutio. A keresztyén vallás rendszere* (IV/3), 2. kötet, Budapest, Kálvin Kiadó, 2014, 183–195.

KOZMA Zsolt: Szolgálat és hatalom, in: Fazakas Sándor – Ferencz Árpád (szerk.): *Krisztusért járva követségben*, Debrecen, DRHE, 2012, 429–444.

RÉVÉSZ Imre: Presbiteri rendszerű-e a magyar református egyház?, in: „Tegnap és ma és örökké...” Révész Imre összegyűjtött tanulmányai az egyház múltjából és jelenéből, Debrecen, 1944, 298–310.

SZABÓ Lajos (szerk.): *Tarts, Uram, a kezédben. Személyes szavak presbiterekhez*, Budapest, Luther Kiadó, 2012.

SZABÓ Lajos: Tanítvánnyá tétel, in: Siba Balázs – Szabóné László Lilla – Pángyánszky Ágnes (szerk.): *Együtt a hit útján. Gyülekezet-pedagógiai kézikönyv*, Budapest, Kálvin Kiadó 2019, 365–392.

„Elég most már Uram...” (1Kir 19,4)

*A megfáradás és kifáradás teológiája, s az arra adható
pásztori válaszok*

Kód:
LT'24.8.

Előadó:	Sajtos Szilárd (lelkész, mentálhigiénés szakember, rendszerszemléletű pár- és családterapeuta, logoterápiás és egzisztencia-analitikus tanácsadó)
Időpont:	2024. november 11–13.
Helyszín:	Berekfürdő, Megbékélés Háza
Csoportlétszám:	15 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

Voltál már olyan élethelyzetben, amikor azt gondoltad, hogy nem bírod tovább? És mégis menned kellett szószerkekre, esketni, temetni... Oda, az emberek közé, a rábízottak közé. És neked kellett vigasztalni, aki magad is vigaszra vágytál, és te osztottál tanácsokat, aki magad is eltévedtél, és örülnöd kellett, ismét mondom, örülnöd, amikor nem volt hozzá kedved...

Van ilyen? Vagy tagadjuk? Vajon szabad ezt? Elfáradhat, megfáradhat a pásztor? Vagy neki nem lehet, nem szabad? És ha elfáradt, akkor vajon mi van? Van tovább? Előre vagy hátra, lefele vagy felfele tekinthet?

A kurzus során körbejárjuk a pásztori, prófétai, tanítványi elfáradásokról és megfáradásokról szóló történeteket, a szabadulásokat és destruktív megoldásokat. A tudomány szempontjából számba vesszünk olyan lélektani helyzeteket, mint krízis, trauma, burn out, félelem és szorongás, depresszió, olyan destruktív kiútkereséseket, mint alkoholizmus, abúzus és suiciditás, s olyan megoldásokat, mint elfogadás, asszertivitás és önmeghaladás. Tesszük mindezt bibliai történetek mentén haladva a saját - gyülekezeti és intézményi - lelki-pásztori élményeinkkel, történeteinkkel együtt dolgozva.

Ajánlott irodalom:

- BAKÓ Tihamér: *Verem mélyén. Könyv a krízisről*, Budapest, PsychoArt, 2004.
 CSOMA Judit: *Megszelídített szorongás*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2021.
 CSÜRKE József – VÖRÖS Viktor – OSVÁTH Péter – ÁRKOVITIS Amaryl (szerk.): *Mindennapi kríziseink. A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve*, Budapest, Oriold és Társai Kiadó, 2009.
 CSÜRKE József: *A lótuszevő eszmélete. Krízis és önmeghaladás*, Budapest, Oriold és Társai Kiadó, 2011.
 HAJDUSKA Marianna: *Krízislélektan*, Budapest, ELTE Kiadó, 2010.
 KAST, Verena: *Krízis és remény. Cselekvések változások idején*, Budapest, Animula Kiadó, 2012.
 LUKAS, Elisabeth: *Mondj búcsút a kiegésznek!*, Budapest, Ursus Libris, 2018.
 LUKAS, Elisabeth: *Értelemkeresés és életöröm*, Budapest, Ursus Libris, 2019.

Kód:
LT'24.9.

Predestináció az ókorban és a keresztyén hagyományban

Képzésért felelős:	Dr. Kustár Zoltán (egyetemi tanár, DRHE)
Előadók:	Dr. Adorjáni Zoltán, Dr. Balogh Csaba, Dr. Béres Tamás, Dr. Borsi Attila, Dr. Cziglányi Zsolt, Dr. Dolhai Lajos, Dr. Fazakas Sándor, Dr. Fodor György, Dr. Gyurkovics Miklós, Dr. Hafenschner Károly, Dr. Hanula Gergely, Dr. Kocsis Imre, Dr. Krakomperger Zoltán, Dr. Kránitz Mihály egyetemi oktatók
Időpont:	2024. november 14–15.
Helyszín:	Debrecen, Református Kollégium
Csoportlétszám:	20 fő
Kreditpont:	8
Regisztrációs díj:	8.000.- Ft/fő

A képzés keretében az érdeklődők a Both Antal Teológiai és Kulturális Alapítvány által szervezett „Predestináció az ókorban és a keresztyén hagyományban” című kétnapos ökumenikus konferencián vehetnek részt.

A predestináció a keresztyén hit egyik fontos tanítása, amely szerint az ember üdvösségének kérdése Isten eleve elrendelésén múlik, nem pedig saját teljesítményén vagy más földi erőkn. Miközben ez a tanítás önmagunk üdvössége felől a megrendíthetetlen bizalom alapja lehet, és a bizonyágtétel relatív hatástalanságára is vigasztalást kínál, komoly kérdésekkel is szembesít bennünket, mindenekelőtt az ember szabadsága és morális felelőssége, valamint Isten jósága és mindenhatósága kapcsán.

A konferencia célja az, hogy a predestináció-tan bibliai alapjait megvizsgálja, kitekintéssel a klasszikus görög irodalomra és a hellenista zsidó filozófiára, áttekintse annak a teológiatörténeti fejlődését, majd tisztázza, hogyan vélekedik erről a tanításról a mai református, evangélikus és római katolikus teológia.

A tizennégy előadás egyenként 25 perc, ezeket hármassával egy rövid megbeszélés követi. Az előadásokat a Kárpát-medence református, római katolikus és evangélikus lelkészképző intézményeinek oktatói, szakterületük elismert képviselői tartják, fórumát és egyben biztató példáját is kínálva a felekezetek közötti érdemi teológiai párbeszédnek.

(A regisztrációs díj tartalmazza a csütörtök esti fogadás és a pénteki ebéd, valamint a Maróthi Kollégiumban lefoglalható szállás költségeit is. A szállás iránti igényt, valamint a fogadás és az ebéd kapcsán a részvétel szándékát a regisztráció során előzetesen kell jelezni.)

Ajánlott irodalom:

BEINERT, Wolfgang: *A katolikus dogmatika lexikona*, Budapest, Vigilia, 2004.
ERNST-HABIB, Margit von: *Die Lehre von der Prädestination - die Erwählungslehre. Ein Überblick von Johannes Calvin über Karl Barth bis Letty Russell*. Online elérhető: <https://www.reformiert-info.de/274-0-56-3.html> (utolsó megtekintés: 2024. 01. 22.).

- NAGY Gábor: A fáraó szívének megkeményítése, in: *Theológiai Szemle* 53 (2010/1), 16–25.
- NAGY Gábor: Ézsaiás prófétai elhívása, in: *Theológiai Szemle* 60 (2017/2), 68–74.
- SEBESTYÉN Jenő: *Református dogmatika*, Budapest, Budapesti Református Theológiai Akadémia Kurzustára, 1940.
- TÖRÖK Csaba: *Predestinációs Szent Ágostontól a reformációig*. Online elérhető: <http://real.mtak.hu/11423/1/1259005.pdf> (utolsó megtekintés: 2024. 01. 22.).
- VICTOR János: *A predestinációról és más írások*. Online elérhető: <http://mek.oszk.hu/08200/08256/08256.htm> (utolsó megtekintés: 2024. 01. 22.).
- Továbbá az *Evangelisches Lexikon für Theologie und Gemeinde*, valamint az *Evangelisches Kirchenlexikon* vonatkozó szócikkei.

„Tiszteld atyádat és anyádat!” Szülői mintáink ereje *Dramatikus önismereti műhely*

Kód:
LT*24.10.

Előadó:	Dr. Mézes Zsolt egyetemi adjunktus (DRHE)
Időpont:	2024. november 18–20.
Helyszín:	Bregdaróc, Hét Csillag Konferencia Központ
Csoportlétszám:	15 fő
Kreditpont:	15
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

Életünket szüleinktől kaptuk. Átadtak nekünk megannyi látható és láthatatlan élettapasztalatot, amelyeket sokszor nem tudatosan ismételünk. A három napos műhelyben dramatikus gyakorlatokkal nézünk rá a bennünk élő apa- és anyaképeinkre. Szívünkben egész életünkben hordozzuk szüleinket, de leginkább tőlünk függ, hogyan tudjuk megeleveníteni e képek mögötti életadó erőt hivatásunkban, kapcsolatainkban és gyermekeink nevelésében.

A képzés saját élmény alapú. Ez azt jelenti, hogy saját személyiségünkkel dolgozunk. Emlékeinkkel, érzéseinkkel és gondolatainkkal. Mentálhigiénés és dramatikus eszközökkel, a saját tapasztalatok megelevenítésével segítjük a spiritualitáshoz vezető út megtisztítását, tudatosítjuk szülőképeink jelentőségét ebben a folyamatban.

A továbbképzésre azokat várjuk, akik nyitottak a személyes szülőképükkel való foglalkozásra, annak feltárására, hogyan függ ez össze a személyes Istenhez közeledéssel. A zárt csoportban olyan saját élmény alapú önismereti témájú gyakorlatokat végzünk, amelyek a személyes hitet és hivatást erősíthetik. A képzés ehhez a folyamathoz nyújt segítséget.

Ajánlott irodalom:

- SCHÜTZENBERGER, Anne Ancelin: *Ős-szindróma. Transzgenerációs pszichoterápia és a családja rejtett kötelékei*, Budapest, Medicina, 2016.
- WOLYNN, Mark: *Örökölt családminták*, Budapest, Édesvíz Kiadó, 2017.

Kód:
LT'24.11.

Ki vagyok, és mit várok magamtól, mint a lelkipásztor társa? – *Szerepeim kaoszában vagy harmóniájában?*

A nem lelkészi végzettségű lelkészházastársakat várjuk
erre a műhelymunkára!

Előadó:	Drd. Becsky Borbála (pszichoterapeuta, klinikai szakpszichológus, mentálhigiénés szakember, szupervízor, pásztorálpszichológus, ACC-PC keresztyén lelkigondozó)
Időpont:	2024. november 25–27.
Helyszín:	Berekfürdő, Megbékélés Háza
Csoportlétszám:	15 fő
Kreditpont:	0
Regisztrációs díj:	15.000.- Ft/fő

Egy műhelymunka egy olyan speciális csoportnak, mint a lelkipásztor feleségek/férjek, különösen fontos lehet. Sokféle hagyomány és elvárás, hiedelem kapcsolódik ehhez a szerepkörhöz, amelyekkel nem mindenki tud azonosulni, ezért az önismereti és támogató jellegű foglalkozások nagyon hasznosak lehetnek. Tulajdonképpen egy önként vállalt, de előre nem tisztázott, és nem látható elvárás-sor az egyház, a gyülekezetek-régiók, családok és egyének részéről. – Sokszor jó lenne kapni erre egy receptet, felkészülni és előre dönthetni, hogy tényleg vállalja-e az éppen házasság előtt álló ifjú, vagy sem mindazt, ami következik? Ugyanakkor a protestáns létből fakadó természetes vágy a nagy család után kissé naivvá teszi a lelkipásztort és leendő párját?

Keressük a válaszokat és a lehetséges utakat a személyes térkép és iránytű megalkotását, saját élményen és párbeszéden át. A következő kulcs-kérdéseket boncolgatjuk együtt, pszichológiai módszerekkel, teológiai és pásztorálpszichológiai szemléletben.

1. Kapcsolat, pár-kapcsolat, család, hivatásból embernek lenni a gyülekezetben - Mi a tiszteletes-asszony/férfi szerepe? Milyen elvárásokat támasztanak velük szemben az egyházban, a gyülekezetben, a családban? Miért vállalta személyesen ezt a szerepet? Van-e elképzelése, foglalkozott-e tudatosan azzal, hogy mit is jelent lelkész-társaként élni?
2. Hitelesség és önismeret - Mitől hiteles egy tiszteletes-asszony/férfi a 21. században? A hitelesség forrásait és veszélyeit feltérképezni, megtalálni és differenciálni. Milyen erősségeik vannak/lehetnek, amelyeket a saját, a család és a közösségük szolgálatában hasznosíthatnak?
3. Párkapcsolat és szerepkör - Hogyan hat a lelkipásztori szerep a párkapcsolatra? A párkapcsolati kihívások a lelkipásztor társának perspektívájából.
4. A képlékeny és tisztázatlan szerepkör kihívásai - A tiszteletes-asszony/férfi szerepének változásai az évszázadok során. Hogyan alakíthatók át a hagyományos elvárások a modern kor kihívásaihoz igazodva? - Az „én szerepem” a közösségben - hol vagyok most és hova szeretnék eljutni? Mit tehetek, ha rájövök, hogy nem értek egyet az „elvárt” szerepkörrel, ha érzem, hogy idegen és kikezdő? – Nehézségek, gátak és kiutak.

5. Zárás és továbblépés - Hogyan viszik tovább a tanultakat a mindennapokban? Hogyan segíthetik egymást a jövőben?

Egy ilyen műhelymunka során fontos az empátia, az aktív hallgatás és a bizalom. Emellett elképzelhető az önismeretben és ismeretben való előrelépés, éppen a saját-élmény és párbeszéd, információ-szerzés folyamatában.

Ajánlott irodalom:

- ALMÁSI Kitti: *Ki vagy Te? – Elvárások szorításában. Megfelelés vagy önazonosság?*, Budapest, Kulcslyuk, 2020.
- GYÖKÖSSY Endre: *Kapcsolatápolás*, Budapest, Szent Gellért Kiadó, 2021.
- KELLER, Timothy – KELLER, Kathy: *A házasságról. Illúziók és félelmek helyett kiteljesedés*, Budapest–Kolozsvár, Harmat–Koinonia–Kia, 2018.
- SATR, Virginia: *A család együttélésének művészete*, Budapest, Coincidencia, 1999.
- SIBA Balázs: *Hétfőtől szombatig. Lelki rítusok és spiritualitás a mindennapokban*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2022.

*„Kihelyezett” továbbképzés egyházmegyéik részére
a Lelkésztovábbképző Intézettel való
előzetes hely- és időpont egyeztetés szerint*

Harag és agresszió keresztyén közösségeinkben, mint esély és veszély 1.

*– a haragban rejlő energia nyújtotta lehetőségek
vertikális és horizontális terekben –
(1 napos alapo-zó képzés)*

Kód:
LT*24.12.
a.

Előadó: Dr. Kis Klára (egyetemi docens, DRHE)

Csoportlétszám: minimum 25 fő

Kreditpont: 6

Az egyre inkább narcisztikussá váló társadalomban megnövekszik az emberi kapcsolatokat veszélyeztető súrlódási felület, ami nem hagyja érintetlenül egyházunkat sem. Közösségeink (gyülekezetek, rétegalkalmak résztvevői, ifjúsági körök, hittancsoportok) konfliktusoknak való kitettsége azonban sajátosan keresztyén vonásaik okán is kiemelt figyelmet érdemel;

- mert ezekhez a közösségekhez nagy nyitottsággal, bizalommal, magas elvárásokkal (ideálok) közelednek az emberek, ami nagyon sérülékennyé teszi őket.
- mert egy ilyen közösségben való sérülés a hit krízisévé is válhat.
- mert a horizontális viszonyokban keletkező konfliktusokat a mélyben hamis istenkép is mozgathatja.

- mert gyülekezeti és egyéb közösségeink kifejezetten alkalmasnak tűnhetnek a gyermekkori deficittekből származó projekciók kiélésére.
- mert a „spirituális bypass”-ok, rövidzárlatos megoldások elmélyítik az egyén és közösség válságát, növelik a feszültséget.
- az erőltetett harmóniatörekvések megfosztanak azoktól a tanulóhelyzetektől, melyekben gyakorlatra tehetnénk szert konfliktusok feloldása terén.
- mert szakmai kérdések emberi problémákká válhatnak, illetve a szakmaiság áldozatává válik a kezeletlen kapcsolati konfliktusoknak.

Tematika:

1. Az agresszió fogalma és jelensége a humán tudományok tükrében
2. Az erőszak megjelenése a biblikumban
3. Az iskola világa, mint az erőszak megnyilvánulásának sajátos tere, az agresszív gyermek
4. Az agressziót mérséklő iskolai légkör, tanulásszervezési formák és nevelői magatartás
5. Krízisek-válaszok, frusztráció tolerancia
6. Segítő kommunikáció az indulatkezelés szolgálatában
7. A mediáció lehetőségei
8. Asszertivitás
9. EMK (Erőszak-Mentes-Kommunikáció), mint erőszak prevenció és konfliktuskezelés
10. A hatékony fegyelmezés kérdései

Kód:
LT*24.12.
b.

Harag és agresszió keresztyén közösségeinkben, mint esély és veszély 2.

– *indulatkezelés, megbocsátás, a bizalom helyreállítása* –
(az 1 napos alapozó képzésre épülő képzés)

Előadó: Dr. Kis Klára (egyetemi docens, DRHE)

Csoportlétszám: minimum 25 fő

Kreditpont: 6

Az egyház létmódjából fakadó speciális konfliktusai:

1. Egyház a világban (társadalmi kontextus)
2. Az egyház „kettős természete”
3. Gyülekezeti közösségek belső feszültségei
4. Hívó emberek a tatamin
5. Intra-pszichés konfliktusok

A gyülekezetekben jelenlevő látens agresszió, vagy a már érzékelhető feszültség lehet egyfajta *hiánytünet*, ami a biblikus és árnyalt tanítás, és egy emberarcú lelkigondozás deficitjét mutatja. Amennyiben ezzel a kiforratlan látásmóddal és elégtelen eszköztárral lép be az egyház saját intézményeibe, gyülekezeti közösségeibe, úgy az agressziókezelés kultúrájának hiányában szinte mindig beleesik a moralizálás csapdájába, elmulaszt disztigválni, illetve az előző kettő okán kitakarva

marad előtte az a nagy lehetőség, amit az agresszív viselkedés, *mint információs bázis* jelenthetne. Jobb híján nem marad más üzenete igehirdetésében, katechézisében, viszonyulásaiban és a „rejtett tanterv” különös csatornáin; mint az agresszió *ellenzése, batározott letiltása*. Az érintett hívők oldalán pedig megjelenik az érzelmi leszabályozottság sokféle szövődményt okozó valósága és a védekező/elhárító mechanizmusok különböző válfajai. Elsősorban erre a jelenségre szeretnénk a képzés során ránézni, rendszerben gondolkodva ugyanakkor saját attitűdünket is vizsgálva.

A téma feldolgozása:

- Keresztyén életgyakorlatunk külső nézőpontból
- A témához kapcsolódó bibliai tartalmak gyűjtése – a Biblia istenképe
- A humán segítő foglalkozások eszköztára (meddig mehetünk el?)
- Esetmegbeszélések, személyes tapasztalatok átadása
- Megküzdött történetek, sikeres megküzdési stratégiák

Az első századok keresztyéneit nem a hitük, sokkal inkább az egymáshoz való viszonyulásuk alapján azonosította a környezetük. „Nézétek, mennyire szeretik egymást!”- mondták róluk. Tagadhatatlan, hogy a keresztyén közösségekben ma is a legtöbbet hangoztatott bibliai tartalom a szeretet, ugyanakkor számos fájdalmas példa mutatja, mennyire nehéz megvalósítani a szeretet parancsát. Nem annyira egy ellenséges világ, sokkal inkább a közösségekben önálló életet élő elfedett vagy eskalálódott, de nem kezelt konfliktusok miatt. „Az elhangzó igehirdetésekből sok szó esik az isten- és emberszeretet fontosságáról, a bűnbánat és a megbocsátás hatalmáról, ugyanakkor kevés a meleg, közvetlen emberi kommunikáció, kevés az igazán barátságnak nevezhető kapcsolat, olyan, amely elbír konfliktusokat, vélemény- különbségeket, netán különböző hitbeli meglátásokat.” Szabó Ildikó megállapítása eszméletű és elgondolkodtató. De így látjátok-e ti is? Van-e faladatunk a téma kapcsán? Mik az eszközeink, erőforrásaink és lehetőségeink? Ezekre a kérdésekre keresünk választ Isten segítségével az egy napos szakmai továbbképzésen.

Ajánlott irodalom:

- ARONSON, Elliot: *Columbine után. Az iskolai erőszak szociálpszichológiája*, Budapest, Ab Ovo Kiadó, 2009.
- BECK, Aaron T: *A gyűlölet fogságában*, Budapest, Háttér Kiadó, 2001
- BERNE, Erick: *Játshmák nélkül*, Budapest, Háttér Kiadó, 2013, 145.
- BUDA Béla: *Empátia*. Budapest, Urbis Kiadó, 2006.
- BUDA Mariann: *Az iskolai erőszak megelőzése és kezelése*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2015.
- HERMAN, Judith: *Trauma és gyógyulás? Budapest*, Háttér Kiadó - Kávé Kiadó - NANE Egyesület, 2003.
- NELSEN, Jane: *Pozitív fegyelmzés*, Budapest, Reneszánsz Kiadó, 2013
- ROSENBERG, Marshall B.: *A szavak ablakok, vagy falak. Az erőszakmentes kommunikáció*. Budapest, Agykontroll Kft., 2001.
- WINKLER Márta: *Örömmel nevelni*, Szombathely, Savaria University Press, 2016.

Lelkésztovábbképző programok 2024 – Tiszántúl

Kód	Cím	Időpont	Helyszín	Kredit pont
LT*24.1.	Szenvedéllyel az evangélium szabadságáért. <i>Barth és a magyar református teológia</i>	2024. ápr. 24.	Debrecen	6
LT*24.2.	A rugalmas lelki ellenálló képesség (reziliencia) fejlesztési lehetőségei a hittanórán (2x1 napos)	1. nap: 2024. szept. 13. 2. nap: 2024. nov. 15.	1. nap: online 2. nap: Debrecen	10
LT*24.3.	Kijelentés, üzenet vagy munkaeszköz?	2024. okt. 2–4.	Berekfürdő	15
LT*24.4.	Istenképek szerepe a lelkipásztori szolgálatban és a hitoktatásban	2024. okt. 9–11.	Beregdaróc	15
LT*24.5.	Gyülekezeti problémák az első korinthusi levélben	2024. okt. 16–18.	Berekfürdő	15
LT*24.6.	A gyülekezeti lelkipásztori szolgálat garanciái 2.	2024. okt. 23–25.	Beregdaróc	15
LT*24.7.	„Én is laikus vagyok!” <i>Tisztségek és szolgálatok a református egyházban</i>	2024. nov. 4–6.	Beregdaróc	15
LT*24.8.	„Elég most már Uram...” (1Kir 19,4) <i>A megfáradás és kelfáradás teológiája, s az arra adható pásztori válaszok</i>	2024. nov. 11–13.	Berekfürdő	15
LT*24.9.	Predestináció az ókorban és a keresztyén hagyományban	2024. nov. 14–15.	Debrecen	8
LT*24.10.	„Tiszteld atyádat és anyádat” Szülői mintáink ereje	2024. nov. 18–20.	Beregdaróc	15
LT*24.11.	Ki vagyok, és mit várok magamtól, mint a lelkipásztor társa?	2024. nov. 25–27.	Berekfürdő	0
LT*24.12.a	Harag és agresszió keresztyén közösségeinkben, mint esély és veszély 1.	-	Kihelyezett képzés	6
LT*24.12.b	Harag és agresszió keresztyén közösségeinkben, mint esély és veszély 2.	-	kihelyezett képzés	6

RPI - Központi szervezésű képzések

Az RPI minden katechetikai képzése meghívható külső helyszínre is, az időpontokról és a költségekről való előzetes egyeztetés alapján.

Elérhetőség: szaszi.andrea@reformatus.hu 30/961-8674

A képzésekkel kapcsolatos részletes információk és jelentkezés:
kompan.julianna@reformatus.hu; Tel: 30/961-8672

A kreditpontok beszámítását a lelkipásztor a kerületileg illetékes Lelkésztovábbképző Intézetnél kérvényezze a Tanúsítvány másolatának beküldésével!

Módszertani börze

„Módszertani börze” bérlet birtokában további költség nem merül fel ezeknél a képzéseknél, de előzetes regisztrációhoz kötött.

Az RPI hittanos digitális eszköztárának (feladatbank, játék- és zenetár) bemutatása és a használat lehetőségei

Előadó: Csőri-Czinkos Gergő (katechetikai szakértő, RPI)

Időpont: 2024. 03. 06. és 2024. 03. 20. (17.00–19.00)

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.- Ft

Az értékelés kérdései és lehetőségei az általános iskolai pedagógiai munkánkban

Előadó: Csőri-Czinkos Gergő (katechetikai szakértő, RPI)

Időpont: 2024. 05. 10. 9.00–13.00

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.- Ft

Alapok és a differenciálás lehetőségei

Előadók:

Alapozó alkalom előadója: Zimányi Noémi (katechetikai szakértő, RPI),

Programfelelős és a differenciálás rész előadója: Dr. Szászi Andrea (katechetikai igazgatóhelyettes, RPI)

Időpont: 2024. 03. 05. 16.30–18.00

2024. 04. 09. 16.00–19.00

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 30 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.- Ft

Bibliai történetmondás

Előadó: Zimányi Noémi (katechetikai szakértő, RPI)

Időpont: 2024. 04. 30. 16.30–19.00

2024. 05. 14. 16.30–18.00

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.-Ft

Ppt-készítés kezdőknek, középhaladóknak és haladóknak hittanórára

Előadó: Zimányi Noémi (katechetikai szakértő, RPI)

Időpont: Kezdőknek: 2024. 19. 17. 16.00–18.00

Középhaladóknak: 2024. 10. 01. 16.00–18.00

Haladóknak: 2024. 11. 05. 16.00–18.00

Helyszín: online, zoom.

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.-Ft

Ötlettár az érzelmi neveléshez

Előadó: Dr. Szászi Andrea (katechetikai igazgatóhelyettes, RPI)

Időpont: 2023. 11. 05. 16.00–18.00

2023. 11. 19. 16.00–19.00

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.-Ft

Mediációs lehetőségek a gyermekek között

Előadó: Szabó-Rácz Vera (lelkipásztor, mediátor)

Időpont: 2024. 02. 24. 9.00–13.15

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.-Ft

Ötlettár az óvodások katechéziséhez

Előadó: Pluhár Gáborné (pedagógiai szakértő, RPI)

Időpont: 2024.09.12 és 09.26.

Helyszín: online (zoom)

Csoportlétszám: max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 4 kredit

Regisztrációs díj: 3.000.-Ft

Webinárium sorozat

Középiskolai módszertani megújulás

Előadók: Csőri-Czinkos Gergő (katechetikai szakértő, RPI)

Szilasi Viktória (vallásstanár)

Szabó Elődné, (lelkipásztor, vallásstanár)

Időpont: Lehet a képzés minden alkalmára, és önállóan csak egyre is jelentkezni. A tematikában leírásra kerülnek a témák és az időpontok is.

17.00–19.15 óra között a lent található képzési napokon.

Helyszín: Online, zoom.

Csoportlétszám: Max. 30 fő

Kreditpont: Az RPI csak az 5×45 percet meghaladó részvételtől állít ki igazolást, lelkipásztorok számára 60 perc/kredit.

Regisztrációs díj: Ingyenes, de minden alkalom előzetes regisztrációhoz kötött.

A középiskolai korosztállyal dolgozók jelzésének megfelelően olyan szakmai webináriumokat terveztünk, amelyek a középiskolai moduláris tervezést és ahhoz kapcsolódó modulok bemutatásáról és szakmai használatáról szólnak.

Témák és előadók:

1. 2024. 02. 21. *Moduláris tervezés a középiskolában.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő, Dr. Szászi Andrea
2. 2024. 04. 03. *Kobáziós alapmodul, bevezetek a keresztyén felekezetek világába.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő
3. 2024. 05. 08. *Újszövetségi bibliaismeret, alapmodul.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő
4. 2024. 05. 22. *Etika alapmodul.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő
5. 2024. 09. 11. *Dogmatika alapmodul.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő
6. 2024. 10. 09. *Egyházismeret alapmodul.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő
7. 2024. 11. 13. *Világvallások kiegészítő modul.* Előadó: Csőri-Czinkos Gergő
8. Időpont egyeztetés alatt: *Egyháztörténeti alapmodulok.* Előadó: Szilasi Viktória
9. Időpont egyeztetés alatt: *Az első keresztyének világa- egy új középiskolai modul bemutatása.* Előadó: Szilasi Viktória
10. Időpont egyeztetés alatt: *Istennel a békőzőnapokban – keresztyén spiritualitás a középiskolában.* Előadók: Dr. Szabó Elődné, Dr. Siba Balázs, Dr. Szászi Andrea
11. Időpont egyeztetés alatt: *Készüljünk a Református hittan érettségire!* Előadó: Szilasi Viktória

Államilag akkreditált pedagógus továbbképzések (30×45 p.)

Kreatív hittan

Előadók: Dr. Szászi Andrea (katechetikai igazgatóhelyettes, RPI)

Csőri-Czinkos Gergő (katechetikai szakértő, RPI)

Zimányi Noémi (katechetikai szakértő, RPI)

Időpont és helyszín: A képzés hibrid rendszerben kerül meghirdetésre, 10×45 perc online, 20×45 perc jelenléti módon. Lehetőség van akár helyi szinten is kérni a képzést.

Jelenleg meghirdetett időpontok:

2024.04.11., 04.26. 05.24., 06.07- online

2024.04.13., 06.01. jelenléti

Csoportlétszám: Max. 20 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 22 kredit

Regisztrációs díj: A képzés költsége központi, RPI szervezés esetén kedvezményesen: 35.000.-Ft református jelentkezők számára.

Hitélet a református óvodában – alapismeretek

Előadók: Dr. Szászi Andrea (katechetikai igazgatóhelyettes, RPI)

Ablonczyné Vándor Margit (óvodapedagógus, pedagógiai szakértő, RPI)

Pluhár Gáborné (pedagógiai szakértő, RPI)

Időpont: A képzés az év során többször is meghirdetésre kerül.

Tavaszi időpontok: 2024.02.14., 02.28, 03.13, 03.27., 04.10., 04.24.

Helyszín: Online, zoom.

Csoportlétszám: max. 25 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 22 kredit

Regisztrációs díj: A képzés költsége központi, RPI szervezés esetén kedvezményesen: 35.000.-Ft református jelentkezők számára.

Hitélet a református óvodában – módszertan

Előadók: Ablonczyné Vándor Margit (óvodapedagógus, pedagógiai szakértő, RPI)

Zimányi Noémi (katechetikai szakértő, RPI)

Pluhár Gáborné (pedagógiai szakértő, RPI)

Időpont: A képzés az év során többször is meghirdetésre kerül.

Helyszín: Online, zoom.

Csoportlétszám: max. 25 fő

Kreditpont: a református lelkipásztor továbbképzési rendszerben: 22 kredit

Regisztrációs díj: A képzés költsége központi, RPI szervezés esetén kedvezményesen: 35.000.-Ft református jelentkezők számára.

1

Igazság és Élet

2024. 1. szám FOLYÓIRAT A LELKIPÁSZTORI ÉS
január -március NEVELŐI MUNKA SZÁMÁRA

Ajánlás.....	3
Igetanulmányok.....	5
Kazuáliák.....	184
Kitekintés	203

DEBRECEN

Az „Igazság és Élet” c. kiadvány a Vasady Béla, Révész Imre, Szabó Zoltán és Soós Béla által 1935-ben Debrecenben alapított, lelkipásztorok, vallásánárok, segédlelkészek és teológusok szolgálatra való készülését segítő folyóirat szellemi örökségét kívánja folytatni.

Tartalma: igitanulmányok ünnep és vasárnapi igehirdetésekhez, kazuális szolgálatokhoz, segédanyag gyermek és ifjúsági munkához, gyülekezetépítéshez valamint teológiai véleményformáláshoz aktuális egyházi és közéleti kérdésekben.

Az „Igazság és Élet” megrendelhető – már elektronikus változatban, online folyóiratként is!

**További részletes információ
a www.lelkesztovabbkepzo.hu honlapon,
e-mailen (tovabbk@drk.hu) vagy
az 52/518-599-es telefonszámon.**

MEGRENDELŐ SZELVÉNY

Megrendelem az „Igazság és Élet” c. folyóirat következő számait: (pl. 2024/1-4.)

_____ példányban.
Megrendelési időszak kezdete (pl.: 2024 év, I. negyedév):

_____ év _____ negyedév

Kipostázott példányt kérek (a megfelelő aláhúzendő):

igen / nem

Letölthető számot kérek (a megfelelő aláhúzendő):

igen / nem

Előfizetési díj : 1800Ft + 700Ft postaköltség/szám.

Egy évre: 7200Ft + 2800Ft postaköltség (Mo-n).

Romániai előfizetőknek: 1800Ft/szám + 14 lej/év.

A www.lelkesztovabbkepzo.hu oldalról történő letöltés esetén nincs postaköltség.

Megrendelő megnevezése: _____

Postázási címe : (Határon túliaknál az adott ország szabályai szerint kérjük a postacímet!):

Ország: _____

Irányító szám: _____

Város: _____

Utca, házszám: _____

Egyházkerület: _____

Egyházmegye: _____

Számlakérő megnevezése (ha eltér): _____

Számlázási címe:

Ország: _____

Irányító szám: _____

Város: _____

Utca, házszám: _____

*Közösségi adószám (csak határon túliaknak!): _____
(intézménynek, egyházközségnek csak akkor tudunk számlát kiállítani, ha rendelkezik közösségi adószámmal)*

Fizetés módja: banki átutalással
Tiszántúli Református Egyházkerület
11738008-20011428

Megrendelhető:

Tiszántúli Református Lelkesztovábbképző Intézet, 4026 Debrecen,
Kálvin tér 16. postai címen; +36-52/518-599 telefonszámon,
tovabbk@drk.hu e-mail címen vagy regisztráció után
a www.lelkesztovabbkepzo.hu honlapon.

JELENTKEZÉSI LAP

Jelentkezés 2024. április 5-ig!

Név:

Szül.hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Szolgálati hely:

Egyházmegye:

Telefon:

E-mail cím:

A számlát a
következő névre és
címre kérem:

Fizetés módja: banki átutalással

Részt kívánok venni az alábbi szemináriumon:

Kód:

Időpontja:

A program címe:

Kelt:

.....
aláírás

Jelentkezés és további információk:
Dr. Fazakas Sándor
4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
Tel: 52/518-599;
e-mail: tovabbk@drk.hu

A programfüzet a jelentkezési lappal együtt letölthető
a Tiszántúli Református Lelkesztőtovábbképző Intézet honlapjáról:
www.lelkesztovabbkepzo.hu